

THE ROLE OF STATE REGULATION IN THE POST-WAR RECOVERY OF SOUTH KOREA

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Необхідність швидкого повоєнного відновлення економіки України обумовлює потребу у пошуку найбільш дієвих механізмів, методів та інструментів організації та управління процесами відбудови та реконструкції. У світовій практиці накопичено значний досвід, який дозволяє обрати найкращі підходи та практики та використати їх у вітчизняних умовах [1, с. 31; 2, с. 196].

Важливе значення для успішного проведення повоєнних економічних і соціальних реформ має державне регулювання та управління економікою на основі розроблення обґрунтованих стратегій, планів і програм відбудови, запровадження ефективних механізмів та організації належного контролю за використанням ресурсів [3, с. 15]. У цьому контексті заслуговує на увагу досвід використання інструментів державного регулювання у Південній Кореї в процесі повоєнного відновлення та реконструкції своєї економіки.

Відбудова економіки Південної Кореї після війни 1950–1953 рр. через політичну нестабільність, обмеженість природних ресурсів, нестачу внутрішнього фінансування та низький початковий рівень індустріалізації була досить складною і тривала з 1953 р. до середини 1970-х років. Реформування економічної системи країни розпочалося з трансформації політичних інститутів, демократизації суспільних відносин, розроблення національної промислової та індустріальної політики, кардинальної зміни відносин власності та умов ведення бізнесу в аграрному секторі, а також реформ систем освіти, медицини і соціального забезпечення [4, с. 267].

З метою розв'язання проблем, породжених наслідками війни, повоєнні уряди країни активно використовували методи та інструменти державного планування та регулювання. Відновлення

та реформування економіки відбувалось на основі розроблення та реалізації довгострокових планів (п'ятирічних планів соціально-економічного розвитку, десятирічного плану будівництва соціального житла, двадцятирічного плану розвитку Сеула та інших), які містили ключові індикатори відповідних напрямів змін. На основі цих планів уряд визначав галузеві та регіональні пріоритети [5, с. 54].

Процес державного регулювання та управління стосувався розроблення системи заходів щодо забезпечення імпортозаміщення та коригування обсягів експорту, розподілу стратегічних ресурсів, захисту інтересів національних товаровиробників шляхом запровадження високих митних ставок на імпорт, а також контролю за валютним курсом вони, що сприяло підтримці внутрішньої фінансової стабільності [6, с. 19].

Особливу увагу уряд Південної Кореї приділяв використанню державного управління в процесі індустріалізації та модернізації ключових галузей промисловості, відновлення інфраструктури, захисту національних товаровиробників, обмеження імпорту та розширення експортних можливостей на основі стимулювання та підтримки науково-технічного та інтелектуального потенціалу країни [7, с. 77; 8, с. 18; 9, с. 263; 10, с. 71].

Головними цілями промислової політики корейського уряду на початковому етапі реформ було проведення індустріалізації та розвиток металургії, машинобудування та хімічної промисловості. Пізніше уряд активно підтримував корпорації в галузі автомобілебудування та електроніки. При цьому одним із ключових пріоритетів державної політики було підвищення рівня концентрації національного промислового капіталу та створення великих промислових корпорацій на зразок LG, Samsung і Hyundai, здатних зайняти лідируючі позиції на світовому ринку [11, с. 162].

З метою забезпечення належної державної підтримки та стимулювання розвитку великих промислових компаній уряд розробив системи пільгового кредитування, надання державних субсидій і кредитних гарантій, створив спеціальні галузеві та регіональні режими оподаткування, законодавчо запровадив механізми захисту національних підприємств від іноземних конкурентів, а також ввів додаткові преференції, які підтримували широке впровадження у виробництво нових технологій і наукових розробок. Значні обсяги державних інвестицій було спрямовано на розвиток освіти, науки та підготовку кваліфікованих кадрів [6, с. 18].

Головним завданням уряду у проведенні повоєнних реформ у аграрному секторі було забезпечення населення продовольством. Для розв'язання цієї проблеми в 1950-х роках проведено земельну реформу, унаслідок якої земля була передана фермерам. Максимальний розмір сільськогосподарських угідь, яким міг користуватися землевласник, не повинен був перевищувати 3,04 га. За умов того часу це була досить велика ділянка, яку обробляли всі члени сім'ї фермера, що сприяло підвищенню продуктивності сільського господарства, рівня зайнятості та добробуту населення, що проживає у сільській місцевості.

Державна підтримка фермерських господарств передбачала надання субсидій та пільгових кредитів для закупівлі техніки, насіння, добрив. Значні інвестиції виділялись на будівництво зрошувальних систем, було запроваджено стимули для використання нових методів поливу, державні насінніві та селекційні станції виводили нові сорти сільськогосподарських культур, були розроблені спеціальні навчальні програми та організовано систему постійного навчання і підвищення кваліфікації фермерів. Завдяки реалізації цих заходів вдалося суттєво збільшити обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, зменшити залежність країни від імпорту продовольства та підвищити рівень продовольчої безпеки.

Державна політика Південної Кореї у реалізації повоєнної соціальної політики передбачала поступову демократизацію суспільства, боротьбу з бідністю, будівництво соціального житла, розвиток систем комунального забезпечення, запровадження обов'язкової початкової освіти, збільшення державного фінансування закладів освіти і науки, проведення медичної реформи, реалізацію програм вакцинації громадян, реформування трудових відносин, встановлення мінімального рівня оплати праці, створення сучасних систем пенсійного та соціального забезпечення, що гарантувало соціальну стабільність у суспільстві [4, с. 269; 5, с. 53; 12, с. 72].

Завдяки державному управлінню та ефективному регулюванню економічних і соціальних процесів урядам Південної Кореї вдалося реалізувати заплановані реформи, в результаті яких у 1980 р. порівняно з 1953 р. валовий внутрішній продукт країни збільшився у 42,5 рази. Питома вага промислового виробництва у ВВП складала майже 38%, експорт зріс у 450 разів, а валовий внутрішній продукт на душу населення збільшився в 32,4 рази, що сприяло стрімкому

підвищенню рівня життя населення [5, с. 54]. Проведені політичні, адміністративні, правові, економічні та соціальні реформи заклали фундамент для подальшого стрімкого індустріально-технологічного розвитку Південної Кореї та її перетворенню в одну із найбільш розвинених країн світу.

Використання досвіду державного регулювання та управління економікою Південної Кореї під час повоєнного реформування своєї економіки може сприяти пришвидшенню та підвищенню ефективності бути процесів відбудови та реконструкції економіки України.

Література:

1. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Проблеми подолання негативного впливу глобальних диспропорцій та формування нового геофінансового механізму. *Фінанси України*. 2009. № 3. С. 23–36.
2. Тищенко Є. О. Інституційні засади відновлення та реконструкції економіки України. *Бізнес-навігатор*. 2024. № 3 (76). С. 179–186.
3. Міщенко В., Петріна А. Міжнародний досвід реструктуризації банківської системи за участі держави. *Вісник НБУ*. 2011. № 4. С. 12–17.
4. Harvie C., Lee H.-H. Export-led industrialisation and growth: Korea's economic miracle, 1962–1989. *Australian Economic History Review*. 2003. Vol. 43. № 3. P. 256–286.
5. Коломійцева В.І. Причини та передумови економічного зростання Південної Кореї. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 52–56.
6. Дудко І., Погорєлова І. До питання про тенденції післявоєнної реконструкції Південної Кореї: досвід для державного управління в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2024. № 19 (1). С. 15–21.
7. Міщенко В. І., Тищенко Є. О. Методологічні засади формування механізму впливу цифровізації на забезпечення національно укоріненої стійкості та безпеки економічного розвитку. *Підприємництво та інновації*. 2024. № 32. С. 71–80.
8. Шульга С., Міщенко В. Інституційні засади державної підтримки банківського сектору в період кризи. *Вісник Національного банку України*. 2009. № 8. С. 12–21.
9. Mishchenko V., Naumenkova S., Ivanov V., Tishchenko I. Special aspects of using hybrid financial tools for project risk management in Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*. 2018. № 15 (2). P. 257–266.
10. Науменкова С. В., Міщенко В. І. Макропруденційні інструменти в механізмі забезпечення фінансової стабільності. *Фінанси України*. 2015. № 10. С. 53–76.

11. Міщенко В. І., Крилова А. О. Методологічні засади запровадження макропруденційного нагляду. *Економіка та держава*. 2010. № 12. С. 161–163.

12. Tishchenko I. Financial Model of Investment Project and Peculiarities of its Use in Project Financing. *European Cooperation*. 2019. № 4. P. 65–78.